

МАКЕДОНСКО СОНЦЕ

ЕКСКЛУЗИВЕН ФЕЛТОН

**МАКЕДОНСКАТА ИСТОРИЈА
ПИШУВАНА НИЗ ПАРИТЕ**



Од каде да се почне? Од ликови на царевите? Наследност на владеење? Систематско движење на годините на владеење низ времето? Проблемско споредување на сличност? Да ги наброиме градовите на монетоковање? Да ги анализираме монограмите? Или македонските симболи?

Симболите обликувани на македонските пари се најмногубројни и поврзувачки на просторни и на временски сегменти во текот на три илјади години пишуваната постоечка македонска историја.

Сепак, ќе почнеме со една најрепрезентативна пара, со парата на Александар Македонски. Таа на себе носи сè. Ликови на цареви и на богови. Го обележува времето и просторот. Ги отсликува влијанијата од другите ковани мисии на парите на себе. Оваа пара на себе носи вредност и убавина. Ја покажува моќта на македонската државност. Ги изразува симболот на сонцето, шлемот, штитот, копјето, коњот, Хераклевата наметка на лавовска кожа, Амоновиот рог, орелот на рака и околу сè тоа монограмот и името *alelroo*, присутни на секоја Александрова пара, било кога и било каде да настанала. Тоа се најмногубројни пари кои се употребувале во светот. Македонците околу Егејот, доколку и денес ги прашате каде биле, тие ќе ви одговорат: "Кај Филипој, кај Александрој сум бил".

Станува збор за Александар Македонски, за царот на Македонците и царот на светот. Ако тргнеме илјада и повеќе илјади години наназад во минатото, во историјата, ќе се сретнеме со сè она што постоело во времето на Филип и на Александар, наследено од претходните времиња до нив. И ако од нив тргнеме напред во иднината тогаш сукцесијата на сè што е македонско ќе нè пресретнува и ќе го потврдува постоењето на Македонците. Нема ништо поубаво од средбата со македонските древни пари. Тие сестрано и брзо нè информираат за сè, за тоа дека Македонците во сè биле први и ненадминливи.

Се определивме за ликот на Александар на македонските пари како лик на цар кој прв пат во светот со својот лик се нашол на лицето на парата. Тие пари од Македонија се користеле и тогаш и неколку стотини години потоа во целиот тогашен екуменски свет. Од тогаш сите македонски симболи станале царски симболи, печати и гаранции на вредноста на парите во текот на цел среден век па сè до денес. Доколку ги погледнете денешните пари на кралствата во Европа, ќе забележите дека нивните денешни кралеви кои имаат свој лик на некоја пара ве гледаат од иста поза како да ве гледаат македонските цареви, како Александар да ги достигнува сите стандарди кај било кои народи и било кои



држави. Сите ги имитираат Македонците. Сите досегашни владетели се приклониле кон блесокот на сонцето на македонските династии кога си ставиле круна на глава и зеле жезол в рака, произлезен од македонскиот тирс. Околу нив врие стара македонска симболика од монограми, бои, палмети на царските инсигнации, божем од предци наследени, а од парите се гледа дека всушност сè е наследено од Македонците. Дури и погребот на англиската принцеза Диана се одвиваше во знакот на македонската симболика: пурпурна наметка, жолти лавови и царскиот цвет - кринот. Покрај

симболите, присутен е и канонот, вграден во церемониите на сегашните кралства, кои го чуваат тоа што еднаш некогаш беше прво во светот од Македонија. Посебно како прво во паричната симболика.

Ликот на Александар на македонската пара не доаѓа како идентификација со боговите Аполон, Зевс, Дионис, Херакле, Тиха, ниту како боготворење на Александар со Амон Ра, туку како замена на моќта на боговите со цареви, со нивното силно влијание како пари во македонската економија. Тоа беше насочување на Филип II и остварување на Алексан-

НИВНАТА СОДРЖ ПОСТОЕЊЕТО НА

Ликот на Александар на македонската пара не доаѓа како идентификација со боговите Аполон, Зевс, Дионис, Херакле, Тиха, ниту како боготворење на Александар со Амон Ра, туку како замена на моќта на боговите со цареви, со нивното силно влијание, како пари во македонската економија.

Парите ги надживеаја царевите, народите, историските фалсификати и продолжија во чиста форма да ни ја заштитуваат историјата како македонско достоинство. Ако тоа не можевме да го заштитиме во митологијата, во уметноста, во науките, ако предолго и безмилосно нè негираат за да нè крадат, ни остана едно место негибнато - нумизматиката.

Сонцето како ода и химна, како знаме, како препознатлив систем на еден народ, на еден симбол во македонската култура, мирно и долговечно опстојува на парите.

Заради тоа сонце, со тоа сонце, под тоа сонце може да се сведат сите историски настани во Македонија, се разбира, и патот кон сонцето на исток кој Европа го претвори во колонијализам од Крстоносните војни.



дар. Парите ги надживеаја царевите, народите, историските фалсификати и продолжија во чиста форма да ни ја заштитуваат историјата како македонско достоинство. Ако тоа не можевме да го заштитиме во митологијата, во уметноста, во науките, ако предолго и безмилосно нè негираат за да нè крадат, ни остана едно место негибнато - нумизматиката. Кој што сака нека зборува за нас, парите останале и секогаш ќе бидат неми оцагорени артефакти. Тие ги здружиле сим-

ките од злато, накитот, скулптурите, од каде таков творечки потенцијал низ милениуми. Ете, сè е од Македонија. Крајно време е парите, името, народот, државата да ги покажеме преку симболите на парите. Она што се гледа на парите значи само тоа и ништо друго и може само на македонски начин да се објаснува.

Не е ништо ново тоа што на македонските пари од Александар симболите се во силен концентрат. Тоа е вообичаен модел кој го применувале сите македон-

продолжат и симболите и ликовите на краевите од Македонија преку Персеј Константин, Јустинијан, Василиј, Самуил, Волкашин со синовите и други, а се настојува цели македонски династии да им бидат припишани на странски држави. Но, симболите на парите тоа не го дозволуваат. Тие секогаш ќе ја раскажуваат вистината за Македонија. Аверсот е лицето на царот, понекогаш застапен со Бог или со Александар и се среќава и како македонски штит во средината со стровилос - соларен знак на сириус. Самата пара и самиот штит се сонца. Секој круг и точка на штитот повторно е сонце. Секоја точка на работ на парите е сонце. Точката во круг или во буква е царот сонце, како што го гледаме на парите или на буквите. Најмногу на македонските пари се среќава симболот на сонце, во најразлични апликации. Во каталогот тоа се именува како звезда. И сонцето е звезда. Така, сонцето на парите се среќава како точка, како круг, како звезда или како сириус, го има и како блесок на сончевиот диск на самата пара. Сонцето е потпис на парите од Македонија или старински гувернер, што гарантира севкупна вредност на богатствата во Македонија. Во

ИНА Е ПОТВРДА НА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА



болите на македонскиот народ на едно место и постојат и сведочат и било каде во светот, од секоја колекција или од новооткриено депо, нè претставуваат. Тоа го застапуваат сите пари пред и по Александар. Сè ова го прават и денешните пари во Македонија, со сите симболи од македонската култура. Светот се чуди од каде тие ангели на парите, мас-

ски кралеви видени во разни колекции, приредувани од науката за стари пари. Таков е случајот на исти симболи кај Александар I, Пердика, Архелај, Аминта, Филип и сите други македонски кралеви од почетокот на монетоковањето. Таков е случајот со симболите и кај сите други царства на Македонците од Птолемеј, Лизимах, Селевките, Антиохите за да



колекцијата на принтоот речиси нема пара без македонскиот знак на сонцето. Сончевиот симбол толку длабоко е навлезен во свеста на македонските династии и на македонскиот народ за да го зачуваат името и културата, кои се примарни за опстанокот на државата.

Секоја пара и секој симбол треба посебно да се проучат. Филипивиот златен статер на реверсот содржи релјефна кола со коњи и коњаник, кој со левата рака ги држи уздите, а со десната рака, косо подигната, поздравува. Под цртата "Филипој" под градите на коњите во трка е



сместен трозабецот на богат на морињата Посејдон, кој го има и на самите тркала Зевсова молња. Воинот поздравува. Тоа е поздрав на сонцето. Тој поздрав го користеле и Римјаните: "Аве Цезаре!" Го користеше и Хитлер, заедно со кукастиот македонски крст, специфичен соларен симбол кој, исто така, се сретнува и на парите и на мозаиците низ Македонија. Фашизмот остана омразен со злоупотребата на македонските симболи. Коњаникот кој поздравува фаланга или некоја друга свеченост остана и може да се види на многу македонски пари. Потомците на Александровата фаланга која ги чуваше границите под Хиндикуш и денес поздравуваат на ист начин. Меморија врежана во потсвеста на Македонците. И на нив и на сите други треба да им го објасниме значењето на поздравот на коњаникот, како и тоа какво е значењето на сите други богати македонски симболи, присутните, на древните пари.

На реверсот на парите равномерно како сонцето се застапени и: македонскиот штит и шлемот, копјето, скиптарот, молњата, зрачната крна, (сонце) палметата, суровица, триножник, ковчеже, крма, дабов венец, бршлен и палма, лаворов венец, а од животните: јарецот, говедото, лавот, коњот, рисот, волкот, орелот, змијата и други животни кои играле некаква улога во животот на Македонците или се сметале за свети со што го заслужиле местото во паричните апликации.

Така, во симболите на македонските пари ги среќаваме царевите, боговите, оружјето, животните, дрвата и други предмети кои се сметале за свети, но ни еден од нив не бил најсвет како сонцето и со него, тесно поврзано, било кое прославување. Сонцето како ода и химна, како знаме, како препознатлив систем на еден народ, на еден симбол во македонската култура, мирно и долговечно опстојува на парите. Заради тоа сонце, со тоа сонце, под тоа сонце можат да се сведат сите историски настани во Македонија, се разбира, и патот кон сонцето на исток, кој Европа го претвори во колонијализам од Крстоносните војни. Светоста, светлината, просветата застапена кај Македонците покажува една поширока космичка ориентација. Покрај

сонцето, на македонските пари во симболите се појавуваат земни знаци како животни, лисја, цвеќе, знаци на воздухот - птици, знаци на водата - делфин. Сè тоа дава една филозофска димензија на македонските пари. Тие се составен дел на еден широк светоглед изразен и одразен во начинот на живеење, војување и верување кај Македонците. Оттаму толку е сложено изразувањето на содржината на симболите на нашите пари. Ако било само за проста размена, трампа, се давала овца за друг предмет или картица како сега.

Македонските пари отсекогаш вршеле многу посложена мисија. Една од нив е писмото. Буквите, зборовите, имињата, уницијалното, коине писмото, црковното писмо, глаголицата, латиницата, кирилицата, еве, погледнете ги како монограми на парите. Добро се изработени во колекцијата. Издвоени се околу двесте монограми на парите, а сигурно можат да се одделат уште илјадници и тогаш ќе се видат и писмото и јазикот на којшто се изразуваат Македонците. Македонските цареви многу работеле за иднината, како да знаеле што ќе ни се случува, па затоа на секоја пара биле исцртани порака, знаци, симболи, букви сосема исти како и оние во записите на мермерните плочи или теракотните икони. Моногра-



мите од парите се исти со монограмите на светците на иконите и на фреските. Кога ќе се споредат истите, ќе излезе на виделина од каде им се на Светите Кирил и Методиј две азбуки, за писменост на две групи народи на поделениот свет на латински католички и православни кирилски букви. И едните и другите биле во состав на македонското писмо. Македонија како библиска земја го задржала правото да ги пишува и да ги преведува евангелијата на свој јазик. Тој столб на православието и црковната писменост останале приземјени да ја развиваат и да ја шират писменоста од писмото на древните пари и писмото од иконите претставени како скратена форма, монограм или како што ќе рече Васил Иљов: "Збор со неотворени самогласки". Јазикот како жива материја се



развија во разни насоки и формира сродни јазични групи.

"Имаат очи нека гледаат, имаат уши нека слушаат...", ги караше владиката Кирил некои сродни народи кои не негираат, ама не ја заврши мислата да им каже дека со ум се сфаќа виденото не туку така да се заслепуваат при очи.

Писмото од парите и писмото од иконите на исклучителен начин ни ја раскажуваат македонската историја и во сите случаи таа е изразена преку уметничко обликување од највисок ранг на општочовечки вредности. Тие мали пари и аурата на светците, зарем само тоа ни остана од некогаш најголемата држава на светот. Останаа Македонци задолжени да го објаснат и да го одбранат и тоа што е македонско и тоа што Македонците му го дале на светот, без тези и хипотези, туку онака чисто аксиоматски. Македонци, ајде на работа. Треба да се исчистат бурничканиците кои ни ги прават историчари, лингвисти, политичари, пријатели и непријатели на Македонија. Потребно е изворно толкување. Ако парите се во центар на истражувањето да ги запоставиме сите споредни појави на провинции, градови, ковачници и така секогаш Македонија ќе биде во центарот на постојењето, силно поврзана со секој нејзин дел. Парите се македонска кохезија. Мора да се внимава со правењето колекции. Да не го губиме сончевиот блесок врз нив. Интерпретациите мора буквално дескриптивно да се предаваат онакви какви што се.

Се сетив на една кинеска приказна. Мандаринот се шетал со својот пријател по дворот. Кога сирнале во бунарот виделе рамна вода со полна месечина одразена во неа. Сакам да се напијам вода со месечина, побарал гостинот. Кога му подале чаша од чистата вода таа била без месечина.

Тоа ме потсетува на македонската култура. Се заматува отсјајот. Длабоко во земјата и длабоко во водите и мирно на парите мирува нашето сознание со целиот оригинален сјај. Треба да пиеме вода со полна месечина.

(продолжува)